

MISJON OG KIRKEENHET

av

ERLING DANBOLT

Leslie Newbigin: *One body, one Gospel, one world.* Wm. Carling & Co. Ltd., London. International Missionary Council, 1958, 56 s.

Denne lille pamflett om misjonens fremtid har vakt oppsikt og interesse over hele verden. Den er også oversatt til svensk, og der er allerede annet opplag under trykning.

Forfatteren er en av de fremste menn i det internasjonale misjonsarbeid, biskop Leslie Newbigin. Han er opprinnelig skotsk presbyterianer. Som misjonær i India deltok han ivrig i arbeidet for den syd-indiske kirkesammenslutning. Etter sammenslutningen ble han biskop i Madura hvor han har vært i 12 år. I fjor ble han valgt til generalsekretær i Det Internasjonale Misjonsråd, I.M.C. Professor Sundkler sier om ham: «Det stora med honom är att han ser djupare och längre än de flesta andra i den samkristna gemenskapsrörelsen och han äger något av en profets gåva att forma visionerna till tändande lösenord.» Et innlegg i debatten om sammenslutningen av Det Internasjonale Misjonsråd og World Christian Council fra så høy-autorativt hold, har krav på oppmerksomhet, selv om forfatteren understreker at han taler bare på egne vegne, ikke i I.M.C.'s navn.

Det som har størst interesse i denne brosjyre, er ikke det bilde den tegner av misjonssituasjonen i dag, selv om det er meget tankevekkende, men det er det klare sikte frem mot en verdenskirke med et felles verdensmisjonsarbeid hvor alle nasjoner og kirker og misjoner går opp i en høyere enhet. Det er dette som særlig har vakt betenkeligheter her hjemme.

Bildet av misjonssituasjonen i dag er trukket opp med skarpe konturer. Verden er blitt liten, misjonen er ikke lenger noe «langt borte», men misjonssituasjonen — evangeliet overfor vantroen — er den samme i alle verdens land. Derfor er hjemmemisjon og utemisjon i grunnen det samme. Der er kristne kirker i alle land, rene hedningland fins så å si ikke lenger.

I de unge kirker er det en sterk uvilje overfor alt som kalles misjon.

Misjonen har nemlig mange og store synder på samvittigheten, den har opptrådt landsfaderlig og skapt en avhengighet, som de unge kirker lider under, særlig ved misjonens sterke økonomiske innsats og de mange store institusjoner. Misjonskirkene finner det også diskriminerende for dem at der skal drives misjon fra utlandet i de land hvor de danner de nasjonale kirker, selv om de ikke omfatter mer enn kanskje 1—2 % av befolkningen.

Newbiggin vil ikke slutte å tale om misjon og sette mellomkirkelig hjelpearbeid i stedet, det vil være å gå for vidt. Han drøfter hva man skal svare en misjonær når han på grunn av den kritikk som rettes mot misjonen i de unge kirker, spør om han da helst bør reise hjem igjen, og hans svar er at om man ser på den enkelte kirke, så måtte svaret bli: Ja, reis hjem igjen! Men, ser man på det land hvor vedkommende kirke bare utgjør en forsvinnende minoritet, blir det umulig å si at misjonsoppgaven er fullført. Derfor må man svare misjonæren at han må overbevise vedkommende kirke om at den trenger ham i arbeidet for hedningene (s. 46).

Newbiggin mener løsningen ligger i det han sterkt presiserer at *kirken er misjon, og kirken er én*. Alle medlemmer av kirken må gjøre seg klart at de har del i misjonsansvaret overfor hele verden, både i de nærmeste omgivelser og helt ut til verdens ytterste grense.

Men den nære forbindelse mellom en enkelt kirke, eller et enkelt misjonselskap og en enkelt misjonsmark er uheldig fordi den fremmer den landsfaderlighet og avhengighet som de unge kirker lider under at misjonen har ført dem inn i. Etter Newbiggin ville det beste være om en kunne få en slags «ekumenisk misjonsorden» av menn og kvinner som stiller seg til tjeneste for hele livet eller for kortere eller lengre tid hvor de mest trenges (s. 48 f). Han innrømmer at der er visse steder hvor språkvanskelighetene vil kreve lengre tids tjeneste, men anser ikke det som det alminneligste.

Det som gjør en slik felles verdensmisjon nødvendig, er hensynet til de unge kirker. De kan ikke make misjonsoppgaven i de veldige, tett befolkede hedenske land hvor de danner ganske små samfunn som forsvinner i mengden. Men misjonsarbeidet i disse hedenske land kan ikke utføres uten i samarbeid med misjonskirkene. Det er ikke så lett, for de har vanskelig for å tåle et misjonsarbeid som ledes fra Vestens kristne land etter konfesjonslinjer. Derfor bør misjonsarbeidet organiseres i likhet med UNESCO's verdensomfattende hjelpearbeid.

Skal det bli mulig, må kirkesplittelsen overvinnes. Samarbeid er et godt utgangspunkt, men det kan ikke godtas som målet: «I am persuaded that the question of our churchly unity is a question of this character. Co-operation is the necessary starting point, but it cannot be accepted as the goal. There is a real danger that, by evading the question of churchly unity,

we may find ourselves shut up to more and more elaborate forms of merely administrative and organizational unity; to a form of unity which will shift the centre of gravity away from the true unity of life in one fellowship centred in the Word and Sacraments of the Gospel. For myself, I do not believe that we can be content with anything less than a form of unity which enables all who confess Christ as Lord to be recognizably one family in each place and in all places, united in the visible bonds of word, sacrament, ministry and congregational fellowship, and in the invisible bond which the Spirit Himself creates through these means, one family offering to all men everywhere the secret of reconciliation with God the Father. I believe that missionary obedience in our day requires of us that we should treat the issue of such visible churchly unity as an issue not for to-morrow but for to-day.» Slik slutter Newbiggin sin utredning (s. 55—56), målet er en synlig kirkelig enhet.

For Newbiggin er kirkesplittelsen synd, en fornektelse av forsoningen. Han ser ikke den samvittighetsnød mange kristne vil kjenne overfor en enhet som ikke sikrer forkynnelsen av det rette evangelium, derfor behandler han ikke i det hele tatt spørsmålet om hvilket evangelium som skal forkynnes. Sannhetsspørsmålet, det teologiske grunnlag for enheten, behandler han ikke.

Det er nesten sårt å se hvor vanskelig Newbiggin har for å finne plass for misjonærene. Ikke for misjonærenes skyld, de har aldri krevd anerkjennelse, men for sakens skyld. Det er forbausende at den fremste mann i det internasjonale misjonsarbeid ikke skal vite hvor han skal få plass for de misjonærer som skal utføre det misjonsarbeidet han står som en av lederne for. At alt misjonsarbeid er preget av synd og ufullkommenhet og feiltagelser, det er misjonærene de første til å innrømme. At de unge kirker ser seg blind på misjonens feil, det kan en også forstå. Men en burde kunne vente at de ledende menn i verdensmisjonen hadde større forståelse av den bundethet til evangeliet som driver misjonærene i deres arbeid også når de for samvittighetens skyld ikke kan tale de unge kirker etter munnen.

Newbiggin ser problemet først og fremst som et kirkeproblem, et spørsmål om hvordan man skal dra de unge kirker inn i det kristne fellesskap, så de ser sin misjonsoppgave og blir villige til også å anerkjenne de eldre kirkers misjonsoppgave i det hedenske miljø de lever i. Det er selvsagt et overordentlig betydningsfullt problem. Men problemet over alle problemer i misjonsarbeidet i dag er hvordan man skal nå den hedenske verden som stadig blir sterkere, så presenten av kristne stadig går tilbake, all misjon til tross.

I misjonsarbeidet må det først og fremst bli forkynnelsen av evangeliet som blir det alt overveiende, og da selvsagt på folkets eget språk. Det krever misjonærer som vier sitt liv til å lære språk og livsforhold

å kjenne, så de kan bære evangeliet ut slik at det blir hørt og forstått. Her ligger problemet i dag. Er de unge kirker en hindring for at evangeliet blir forkynt blant hedningene i deres land — slik det faktisk kan leses mellom linjene i Newbigins brosjyre at de er —, så er det her det internasjonale misjonsarbeid først og fremst må sette inn for å skape mulighet, ikke bare for utveksling av kirkelige arbeidere mellom unge og eldre kirker, men for direkte hedningemisjon som gjør et varig misjonsarbeid mulig.

Det er en meget tankevekkende brosjyre vi her har for oss, tankevekkende også om ens tanker ikke går i samme retning som forfatterens. For oss er det umulig å se bort fra *sannhetsspørsmålet*. Vi kan godt gå inn for et praktisk samarbeid om de ytre ting, — det er det som har vært IMC.s program — når dette bare ikke griper inn i de enkelte misjoners og kirkers indre anliggender, det som for dem har karakter av sannhetsspørsmål, som det konfesjonelle. Her må man respektere den enkeltes overbevisning. Man må møtes som brødre selv om man ikke kan gå sammen i samme organisasjon. Men ut fra det praktiske samarbeidsbehov å gå videre til et enhetsarbeid som også berører trosgrunnlaget uten å gjennomdrøfte dette ut fra Guds ord, det er neppe tilrådelig. Men det er dette Newbiginn gjør når han sikter fram mot en synlig kirkelig enhet, ut fra rent praktiske hensyn, og uten noen drøftelse av trosgrunnlaget.

Også fra rent praktisk synspunkt kan det vel forresten være et stort spørsmål om en slik kjenpeorganisasjon som det her sees fram mot, vil være noen reell vinning.

En side ved saken som Newbiginn ikke drøfter, er den forutsetning, som for ham er en selvfølge, at engelsk er verdensspråket som åpner mulighet for effektivt misjonsarbeid overalt i verden. Han innrømmer, som nevnt, at der er områder hvor misjonærene må lære vedkommende språk, men synes ikke å se det som en nødvendighet at misjonsarbeidet i sin alminnelighet utføres på landets eget språk. Selvsagt kan meget arbeid utføres på engelsk i mange land, men det vil gi arbeidet et bestemt preg, det blir et administrativt hjelpearbeid, og en åndelig veiledning, til dels undervisning i enkelte lag av folket, men ikke et evangelieforkynnende arbeid som når hele folket slik det bare kan skje på morsmålet.

Mon ikke meget av den landsfaderlige nedlatenhet og det avhengighetskrav fra misjonærenes side som de unge kirker klager slik over, — og som Newbiginn understreker så sterkt — henger sammen med at så meget av misjonsarbeidet er blitt utført på et européisk språk, engelsk eller fransk, som misjonæren så det som en selvfølge at folk skulle forstå?